

A close-up photograph of a person's hands typing on a laptop keyboard. Overlaid on the image is a futuristic, semi-transparent digital interface. This interface includes a glowing blue globe on the left, a list of text on the right, and various numerical and graphical elements like '60', '004', and '000-89-54 ZERO' scattered across the center. The background is a warm, orange-toned blur of the laptop and the user's hands.

Fouten in computerprogramma's

2 HOOFDSTUK

Fouten in computerprogramma's

De kwaliteit van de computerprogramma's bij de pensioendiensten is van zeer hoog niveau. Doch ook dit jaar ontdekte de Ombudsdienst Pensioenen een aantal onvolmaaktheden in computerprogramma's. Dit vergt een zeer ver doorgedreven kennis van de pensioenwetgeving en een inzicht in de logica en algoritmen van de berekeningsprogramma's. De volgende fouten werden ontdekt.

Computerprogramma telt de periode van tewerkstelling als zelfstandige in combinatie met militaire dienst dubbel bij de loopbaanvoorwaarde om vervroegd met pensioen te gaan daar waar de wetgeving dit niet toelaat

DOSSIER 41064

De feiten

De heer Vanaken¹ stelde in september 2024 vast dat zijn vroegste ingangsdatum op mypension was gewijzigd van 1 juli 2026 naar 1 juli 2025 voor wat betreft het werknemerspensioen. Na deze wijziging telefonisch bij de Federale Pensioendienst te hebben afgetoetst, dient hij op 22 maart 2025 ook effectief een pensioenaanvraag in met ingangsdatum 1 juli 2025.

Op 5 mei 2025 ontvangt hij een kennisgeving van de FPD waarin hem een rustpensioen als werknemer op ingangsdatum 1 juli 2025 wordt toegekend. De heer Vanaken had ondertussen ook de nodige maatregelen genomen om een vertrek bij zijn werkgever in onderling overleg op te starten.

Op 27 mei 2025 krijgt hij evenwel van de FPD een verbeterde pensioenbeslissing waarbij de ingangsdatum van zijn rustpensioen als werknemer opnieuw was verplaatst naar 1 juli 2026. Dit stelt de heer Vanaken voor een voldongen feit. Hij kan immers niet meer terug naar zijn werkgever: zijn ontslag is immers onomkeerbaar. De heer Vanaken klaagt dan ook over inkomensverlies.

Bedenkingen

De heer Vanaken diende op 22 maart 2025 een pensioenaanvraag in, om het rustpensioen als werknemer vanaf 1 juli 2025 te bekomen.

De vroegste pensioendatum wordt bepaald door 2 elementen, nl. de loopbaanduur en de leeftijd.

De heer Vanaken bewijst zowel een loopbaan als werknemer en als zelfstandige. Om na te gaan wanneer een loopbaanjaar in aanmerking komt voor de loopbaanduur, dient er gekeken te worden naar het specifiek stelsel:

- **Werknemersstelsel:**
Ieder loopbaanjaar dient minstens 1/3de van een voltijdse arbeidsregeling te bevatten².
Een jaar met een voltijdse arbeidsregeling omvat 312 dagen³, wat inhoudt dat ieder jaar minstens 104 dagen dient te bewijzen.
- **Zelfstandigenstelsel:**
Ieder loopbaanjaar dient minstens 2 kwartalen te bevatten die recht openen op een pensioen⁴, hiervoor dienen de nodige bijdragen te zijn betaald⁵.

1 Alle namen van de klagers in dit jaarverslag zijn fictief.

2 Artikel 4 §2 2de lid 2° van het KB van 23.12.1996

3 Artikel 28 bis KB 21 december 1967

4 Artikel 4 §2 2de lid 1° van het KB van 23.12.1996

5 Artikel 15 §1 3° van het KB nr. 72 van 10.11.1967

Wanneer we de loopbaan van de heer Vanaken nakijken, dan stellen we vast dat hij op het moment van zijn pensioenaanvraag 40 loopbaan jaren bewijst:

- Werknemer: 1989 – 2024
- Zelfstandige: 1985 – 1995, 1998 – 2014.

De minimale loopbaanduur die vereist wordt om het vervroegd pensioen te kunnen opnemen, bedraagt evenwel 42 loopbaan jaren op de leeftijd van 63 jaar⁶. Bij een pensioenaanvraag met ingangsdatum op 1 juli 2025, gelet op het feit dat de heer Vanaken de leeftijd van 63 jaar reeds op 16 december 2024 bereikt had en rekening houdend met de verdere evolutie van zijn loopbaan als werknemer, zou dit betekenen dat de heer Vanaken op 1 juli 2025 slechts 41 loopbaan jaren zou bewijzen.

Op basis van de gegevens in zijn dossier, lijkt het dan ook dat hij 1 loopbaan jaar tekort komt om het rustpensioen vanaf 1 juli 2025 te kunnen opnemen. Nochtans gaf de applicatie mypension aan dat de heer Vanaken vanaf 1 juli 2025 het rustpensioen als werknemer kon opnemen. De heer Vanaken staaft dit door een printscreen van mypension die hij op het moment van raadpleging had genomen.

Uw pensioenbedrag wanneer u stopt met werken op:	
1. Uw vroegste pensioendatum	
Vanaf 01.07.2025 ontvangt u per maand:	
	Netto
	€ 1.521,44
	Bruto
	€ 1.556,58
	Werknemer
	€ 1.556,58
	Zelfstandige
	€ 0,00

Uit het eigenlijke pensioendossier blijkt daarnaast dat de heer Vanaken op 5 mei 2025 een pensioenbeslissing betreffende zijn rustpensioen als werknemer ontving, waarbij er hem een rustpensioen als werknemer vanaf 1 juli 2025 werd toegekend:

Kennissegeving van uw pensioenbeslissing voor ingangsdatum 01/07/2025	
Geachte heer,	
Op 22/03/2025 hebt u uw rustpensioen als werknemer [1] aangevraagd.	
<u>Vanaf 01/07/2025 hebt u recht op een maandelijks brutobedrag van 1 587.70 EUR (Het bedrag is vastgesteld aan index 179,58).</u>	
• Dit is een pensioen gebaseerd op uw eigen tewerkstelling als werknemer. • Uw pensioen werd berekend als alleenstaande omdat uw huwelijkspartner een persoonlijk inkomen heeft.	

Op 8 mei 2025 ontvangt hij een weigerende beslissing betreffende het rustpensioen als zelfstandige op ingangsdatum 1 juli 2025. Op 26 mei 2025 ontvangt hij een corrigerende beslissing betreffende het rustpensioen als werknemer: dit rustpensioen wordt hem alsnog op ingangsdatum 1 juli 2025 geweigerd.

De reden voor beide weigerende beslissingen ligt bij het loopbaanjaar 1984. De heer Vanaken bewijst uitsluitend in het laatste kwartaal van dat jaar pensioenverzekeringstijdvakken, enerzijds een activiteit als zelfstandige, anderzijds is er een registratie van militaire dienst. Gezien beide registraties in hetzelfde kwartaal vallen, kan er logischerwijs voor de vervroegingsvoorwaarde slechts 1 kwartaal worden toegekend. Hierdoor komt het jaar 1984 niet in aanmerking voor de loopbaanvoorwaarde, gezien het niet de vereiste 104 dagen (werknemersstelsel) of 156 dagen (zelfstandigenstelsel) telt.

Uit de eerder opgelijste informatie blijkt dat het RSVZ dit gegeven correct heeft verwerkt in de pensioenberekening als zelfstandige als in mypension. Zowel voor wat betreft de ingangsdatum van

6 Artikel 4 §1 6° van het KB van 23.12.1996

het zelfstandigenpensioen die te zien was op mypension als de beslissing die de heer Vanaken van het RSVZ heeft ontvangen, wordt het rustpensioen als zelfstandige geweigerd vanaf 1 juli 2025.

Wat de pensioenbeslissing als werknemer betreft, merken we wel een aantal fouten op. Er werden aan de heer Vanaken pensioenrechten als werknemer vanaf 1 juli 2025 toegekend, zowel via de applicatie mypension als via de pensioenbeslissing die hij op 8 mei 2025 toegestuurd kreeg.

De reden hiervoor blijkt het foutief doorgeven van de loopbaangegevens in het zelfstandigenstelsel door het RSVZ aan de FPD betreffende het jaar 1984 te zijn. Het RSVZ heeft aan de Federale Pensioendienst doorgegeven dat er één kwartaal als zelfstandige in hoofdberoep en één kwartaal militaire dienst (lees hetzelfde kwartaal) in aanmerking diende genomen te worden voor de loopbaanvoorwaarde om vervroegd met pensioen te gaan zodat voor de loopbaanvoorwaarde in totaal twee kwartalen in aanmerking genomen werden. Doch in werkelijkheid is het slechts één kwartaal dat in aanmerking mag genomen worden. Overeenkomstig artikel 28 §3 van het KB van 22 december 1967 kan geen enkele periode gelijkgesteld worden (lees in casu gelijkstelling militaire dienst) indien de zelfstandige tijdens deze periode een beroepsactiviteit heeft uitgeoefend.

Merk in dit kader trouwens op dat bij een beslissing van het RSVZ van 1 december 2021 de militaire dienst terecht niet met een activiteit als zelfstandige gelijkgesteld was daar de heer Vanaken voor de periode dat hij zijn militaire dienst vervulde een beroepsactiviteit als zelfstandige had uitgeoefend (gedurende de periode van 1 oktober 1984 tot 30 september 1985) waarvoor hij sociale bijdragen die pensioenrechten openen had betaald.

Hierdoor werd in het jaar 1984 een kwartaal ten onrechte twee keer in aanmerking genomen voor de bepaling van de vroegste ingangsdatum en bereikte de heer Vanaken op die manier (foutief) de vereiste 42 loopbaanjaren.

Dit is uiteraard een foute verwerking van de loopbaangegevens, die niet door het informaticaprogramma van het RSVZ opgemerkt werd. Uiteindelijk is deze fout door de behandelende dossierbeheerder bij de FPD overgenomen (die sensu strictu enkel bevoegd is voor de toepassing van de wetgeving werknemerspensioenen).

Nochtans moeten wij vaststellen dat het RSVZ wel één keer de nodige informatie hieromtrent correct had overgemaakt aan de FPD.

De FPD had immers op 24 maart 2025 aan het RSVZ gevraagd om de registratie van de militaire dienst tijdens de jaren 1984-1985 na te kijken. De FPD vermeldde expliciet als reden dat de registratie een invloed heeft op de vervroeging.

Het RSVZ antwoordde op 25 april 2025 het volgende: *“De periode militaire dienst wordt niet gelijkgesteld omdat betrokkene tijdens die periode reeds aangesloten was als zelfstandige in hoofdberoep en daarvoor bijdragen betaalde.”*

Het was bijgevolg op 25 april 2025 duidelijk dat in het laatste kwartaal van het jaar 1984 enkel de pensioenverzekering als zelfstandige in aanmerking kwam voor de vervroegingsvoorwaarde, waardoor dit jaar slechts 78 dagen bevat.

Doch nadien gaf het RSVZ opnieuw via de elektronische gegevensuitwisseling voor 1984 foutief twee geldige kwartalen door. De Federale Pensioendienst volgde de laatst ontvangen gegevens van het RSVZ deze keer (zonder zich opnieuw vragen te stellen of deze informatie wel juist was) en kende op 5 mei 2025 alsnog het rustpensioen als werknemer toe.

Rekening houdend met de door de heer Vanaken aangereikte informatie en de elementen in het pensioendossier, was het dan ook duidelijk dat reeds op mypension (voor wat betreft het rustpensioen als werknemer) foutieve informatie werd meegedeeld, ook al waren alle correcte gegevens beschikbaar. Ook in de pensioenbeslissing van de FPD komen wij tot eenzelfde conclusie.

Wij namen dan ook op 13 juni 2025 contact op met beide pensioendiensten om deze elementen aan te kaarten.

We moeten immers ook concluderen dat, op basis van de loopbaangegevens, de weigerende beslissingen van het RSVZ en de FPD op respectievelijk 8 mei 2025 en 26 mei 2025 wel degelijk correct zijn. Bij een correcte verwerking van deze gegevens worden er slechts 41 loopbaanjaren bewezen, wat onvoldoende is om beide rustpensioenen vanaf 1 juli 2025 op te nemen.

Wij waren echter wel van mening dat de heer Vanaken schade heeft geleden door de foutieve informatie op mypension en de initiële toekenningsbeslissing werknemer die hij heeft ontvangen.

Wij hebben de pensioendiensten dan ook gevraagd om een schadevergoeding toe te kennen. Na enkele bemiddelingspogingen stellen we vast dat het RSVZ op onze vraag ingaat door een herstel in natura.

Het RSVZ herstelt de schade in natura door het treffen van een pensioenbeslissing waarbij de heer Vanaken toch met pensioen kan gaan vanaf 1 juli 2025. De FPD volgt het RSVZ en treft ook een beslissing waarbij het pensioen wordt toegekend vanaf 1 juli 2025. De pensioenrechten als werknemer en als zelfstandige worden vastgesteld op ingangsdatum 1 juli 2025 en worden ook als dusdanig uitbetaald.

We zijn dan ook tevreden dat aan de vraag om schadevergoeding toe te kennen wordt tegemoetgekomen door het toekennen van pensioenrechten (als schadevergoeding) voor de periode 01.07.2025 – 30.06.2026, zoals deze in het verleden ook steeds werden meegedeeld.

De totale schadevergoeding bedraagt 26.785,44 EUR.

Conclusie

Hoewel de meegedeelde informatie op mypension betreffende het toekomstig pensioenbedrag en de ingangsdatum een raming blijft, mag de burger toch verwachten dat de basisgegevens die hiervoor reeds aanwezig zijn en gebruikt worden, op een correcte manier worden verwerkt.

Er kan geargumenteed worden dat bij een raming het echte ramen van het bedrag en dus de onzekerheid betrekking heeft op de gegevens in de toekomst. Artikel 5 §3 van het KB van 26 april 2007 stelt immers: *“Voor het loopbaangedeelte waarvoor de loopbaangegevens niet beschikbaar zijn op het ogenblik dat de raming van de pensioenrechten wordt gemaakt, wordt rekening gehouden met hypothesen die in het antwoord worden gepreciseerd.”* Kortom dat de FPD en het RSVZ voor de ongekende gegevens een inschatting van de vroegst mogelijke ingangsdatum en het toekomstig pensioenbedrag maken. In het dossier van de heer Vanaken bevond de fout in de raming zich evenwel op correct geregistreerde gegevens uit het verleden. Artikel 5 §2 en §3 van het KB van 26 april 2007 stelt: *“Voor het loopbaangedeelte waarvoor de loopbaangegevens beschikbaar zijn, geschiedt de raming van het toekomstige pensioenrecht op basis van de regels die voor het berekenen van een pensioen op het ogenblik van het onderzoek van kracht zijn. Bijgevolg kan er dus verdedigd worden dat er op basis van de loopbaangegevens uit het verleden een quasi correcte pensioenberekening moet gemaakt worden.*

Uit het dossier bleek verder ook dat de FPD twijfelde aan de gegevens die hij oorspronkelijk van het RSVZ had ontvangen. De FPD maakte hierbij een correcte inschatting van de mogelijke impact op de vroegste pensioendatum. Hoewel wij dit enkel kunnen toejuichen, stellen we ons toch de vraag waarom er op dat ogenblik ook geen contact werd opgenomen met de heer Vanaken. Indien de twijfel omtrent een mogelijke pensioenopname op 1 juli 2025 op dat moment ook aan betrokkene was gecommuniceerd, had dit hem mogelijks nog de tijd gegeven om contact op te nemen met zijn werkgever. Hierbij had men de beslissing over de beëindiging in onderling overleg nog wat kunnen uitstellen.

Op basis van al deze elementen in het dossier, lijkt het ons duidelijk dat de heer Vanaken hierin geen enkele schuld treft. Gedurende een periode van 9 maanden werd hem, op basis van de reeds gekende gegevens bij de pensioendiensten, voorgehouden dat hij het rustpensioen als werknemer kon opnemen vanaf 1 juli 2025. Een gegeven dat hem bijkomend ook effectief werd bevestigd met de foutieve pensioenbeslissing op 5 mei 2025.

De cruciale fout hierin ligt bij het RSVZ. Hierbij dient evenwel opgemerkt te worden dat de dossierbeheerder bij de FPD de laatste elektronische gegevensuitwisseling van het RSVZ betreffende de in aanmerking te nemen kwartalen in het jaar 1984 niet opnieuw in vraag heeft gesteld, dit ondanks het

eerdere schriftelijk antwoord van het RSVZ dat duidelijk een ander signaal gaf. Een nieuw persoonlijk contact met het RSVZ, waarbij beide antwoorden worden voorgelegd en er om verduidelijking wordt gevraagd, had een betere werkwijze geweest.

Dit alles had verstrekken gevolgen, die onomkeerbaar waren. De werkgever van de heer Vanaken had immers reeds een vervanger aangeworven, waardoor zijn ontslag niet kon teruggedraaid worden. Het was dan ook duidelijk dat betrokkene schade had geleden en dat er een oorzakelijk verband is tussen de fout van de pensioendienst (geen juiste en betrouwbare raming van de pensioenrechten ook al beschikte de pensioendiensten over alle correcte loopbaangegevens en waren deze loopbaangegevens gelegen in een periode voorafgaand aan de datum waarop de raming gemaakt was) en de door hem geleden schade.

Het Cassatiearrest van 14 december 2023⁷ verwees in een enigszins vergelijkbare zaak naar het artikel 1382 van het oud Burgerlijk Wetboek dat degene door wiens schuld aan een ander schade is ontstaan, verplicht is deze integraal te vergoeden. Dit impliceert dat de benadeelde zo goed als mogelijk moet worden geplaatst in de toestand waarin hij zich zou bevonden hebben indien de fout niet was begaan. Hierbij vermeldt het arrest nog dat een herstel van de schade in natura de normale wijze van vergoeding van schade is. Indien het herstel van de schade in natura mogelijk is door toekenning van een periodiek verschuldigde betaling en de aansprakelijke (in casu de pensioendiensten) deze wijze van herstel aanbiedt, kan er geen herstel van schade middels kapitalisatie uitgevoerd worden.

Het besluit van beide pensioendiensten om alsnog pensioenrechten toe te kennen vanaf de datum die oorspronkelijk aan betrokkene was meegedeeld, als herstel van de schade in nature (= schadevergoeding) is dan ook volledig in lijn met het voormelde Cassatiearrest.

Computerprogramma verzendt vragenlijst dienstig voor de correcte vaststelling van de bedrijfsvoorheffing, ZIV-inhouding en solidariteitsbijdrage op pensioen (met de vraag al dan niet een kind ten laste) ten onrechte niet wanneer arbeidsongevallenrente wordt uitbetaald

DOSSIER 41342 EN 40979

De feiten

Mevrouw Plasschaert geniet een arbeidsongevallenrente die uitbetaald wordt door de FPD. Vanaf 1 november 2024 wordt haar door de FPD een pensioen in de openbare sector toegekend omwille van tijdelijke medische ongeschiktheid.

Mevrouw Plasschaert stelt toevallig via mypension vast dat er bij de vaststelling van de bedrijfsvoorheffing geen rekening gehouden wordt met haar kind ten laste. Uit een telefonisch contact van mevrouw Plasschaert met de FPD in december 2024 blijkt immers dat de FPD haar een nettobedrag met kinderlast meedeelde.

Het is pas als betrokkene de FPD opnieuw contacteerde dat de FPD het dossier aanpaste en vanaf de daaropvolgende betaling (augustus 2025) de bedrijfsvoorheffing verminderde.

De FPD betaalt de ten onrechte ingehouden bedrijfsvoorheffing echter met terugwerkende kracht tot de ingangsdatum van haar pensioen (1 november 2024) terug. Ze krijgt als antwoord dat bij de afrekening door de fiscus ze de te veel ingehouden bedrijfsvoorheffing terugkrijgt.

Mevrouw Plasschaert blijft achter met een wrang gevoel. Zij zou moeten wachten tot de afrekening van de fiscus vooraleer het te veel ingehouden bedrag bedrijfsvoorheffing terug te krijgen.

In augustus 2025 wendt zij zich tot de Ombudsdienst Pensioenen. Zij vraagt een rechtzetting met terugwerkende kracht.

⁷ C.23.0032.N

Bedenkingen

Uit het dossier blijkt dat mevrouw Plasschaert vanaf september 2016 recht heeft op een arbeidsongevallenrente. Uit ons onderzoek blijkt dat bij de betaling van een arbeidsongevallenrente er geen onderzoek gedaan wordt naar de personen ten laste.

Dit lijkt ons logisch, gezien de arbeidsongevallenrente is vrijgesteld van belastingen. De FPD moet op deze rente dan ook geen bedrijfsvoorheffing inhouden. De FPD beperkt zoveel mogelijk om aan de gepensioneerden vragen te stellen als de informatie die hij nodig heeft beschikbaar is bij een andere overheidsbron of als bepaalde informatie onnuttig is.

Op het ogenblik van de toekenning van een pensioen wordt aan betrokkene in principe 90 dagen voor de ingangsdatum van de eerste betaling van een recht een formulier verzonden waarin de toekomstig gepensioneerde bevestigd wordt naar de sociale en fiscale toestand. Op dit document wordt informatie gevraagd over eventuele kinderlast. Immers, deze informatie is voor de FPD niet rechtstreeks beschikbaar. Via de Kruispuntbank van Sociale Zekerheid (KSZ) kan de FPD wel vaststellen of er op hetzelfde adres kinderen zijn ingeschreven. Doch dit geeft nog geen informatie over de kinderlast van betrokkene.

Voor de vaststelling van de belasting op de inkomsten door de fiscus (belastingaanslag) wordt een kind als kind ten laste beschouwd als voldaan is aan volgende cumulatieve voorwaarden:

- Het kind moet deel uitmaken van het gezin
- De netto-inkomsten van het kind mogen een bepaald bedrag niet overschrijden

Hierbij wordt onder kind wordt verstaan:

- De eigen kinderen of geadopteerde kinderen, kleinkinderen of achterkleinkinderen, ongeacht hun leeftijd,
- Alle andere kinderen die de gepensioneerde volledig of hoofdzakelijk ten laste heeft. De gepensioneerde moet die kinderen wel ten laste nemen vóór de leeftijd van 18 jaar (tenzij ze in verlengde staat van minderjarigheid werden geplaatst). ‘Hoofdzakelijk ten laste’ betekent dat de gepensioneerde minstens de helft van de onderhoudskosten voor het kind draagt. Dat moet hij zelf kunnen aantonen. Bijdragen van de overheid in de onderhoudskosten van dat kind worden niet meegerekend. Pleegkinderen kunnen zo bijvoorbeeld ten laste zijn als de gepensioneerde ze volledig of hoofdzakelijk ten laste hebt.

Bij kinderlast kan een korting op de bedrijfsvoorheffing worden toegepast. Voor de inkomsten voor het jaar 2025 bedraagt deze vermindering voor 1 kind 51 euro per maand.

Door het feit dat er al een voordeel in betaling was en er geen gegevens over eventuele kinderlast in het dossier aanwezig waren ging de FPD bij het onderzoek van het pensioendossier voor de toekenning van het medisch pensioen ervan uit dat er geen kinderen ten laste waren. Hij vroeg geen bijkomende informatie aan betrokkene.

Het feit dat het computerprogramma de vragenlijst dienstig voor de correcte vaststelling van de bedrijfsvoorheffing niet verstuurt wanneer er een arbeidsongevallenrente in betaling is, betreft een foutieve programmering.

De Ombudsdienst Pensioenen vroeg aan de FPD om de rechtzetting van de bedrijfsvoorheffing uit te voeren met terugwerkende kracht, althans tot 1 januari 2025. De te veel ingehouden bedrijfsvoorheffing voor de maanden november en december 2024 zal verrekend worden bij de belastingaanslag door de fiscus.

Tevens stelde de Ombudsman Pensioenen vast dat de ZIV-inhouding niet correct was. De drempel voor begunstigden zonder gezinslast werd toegepast daar waar de drempel voor begunstigden met gezinslast diende toegepast te worden. Volgens artikel 4,3° van het KB van 8 december 2013 tot uitvoering van artikelen 4 en 13 van de wet is deze drempel immers van toepassing op de gehuwde begunstigde die gescheiden leeft van zijn echtgenoot, op de ongehuwde begunstigde, op de uit de echtgescheiden begunstigde of op de langstlevende echtgenoot, op voorwaarde dat hij uitsluitend samenwoont met één of meer kinderen waarvan ten minste één recht geeft op kinderbijslag. Mevrouw Plasschaert was een ongehuwde die uitsluitende samenwoonde met een kind dat recht geeft op kinderbijslag.

De foutieve programmatie om de vragenlijst dienstig voor de correcte vaststelling van de bedrijfsvoorheffing niet te versturen wanneer er een arbeidsongevallenrente in betaling is, leidde ook tot een foutieve berekening van de ZIV-inhouding. Er wordt aanvankelijk 75,65 euro, wat oploopt tot 77,21 euro, ZIV-inhouding per maand te veel ingehouden.

De te veel ingehouden ZIV-bijdragen voor de periode van 1 november 2024 tot en met 31 oktober ten bedrage van 763,58 euro werd op 15 oktober 2025 terugbetaald.

Conclusie

De FPD gaat in op het verzoek van de Ombudsman Pensioenen. Zowel een bedrag van 408 euro aan ten onrechte ingehouden bedrijfsvoorheffing, als 763,58 euro ten onrechte ingehouden ZIV-bijdragen, werd snel aan mevrouw Plasschaert terugbetaald.

Meer ten gronde merkte de Ombudsman Pensioenen op dat wanneer er geen vragenlijst dienstig voor de inhoudingen op het pensioen (met onder andere de vraag naar al dan niet kinderlast) wordt verstuurd wanneer er reeds een arbeidsongevallenrente in betaling is (waarbij we vaststellen dat op deze bedragen vaak geen bedrijfsvoorheffing, noch een ZIV-inhouding dient plaats te vinden daar de minimumdrempel om deze inhoudingen te verrichten niet is overschreden) dit kan leiden tot foutieve inhoudingen op het pensioen.

Het is klantvriendelijk dat meer en meer gegevens van burgers door overheidsdiensten worden verzameld, bewaard en ook gedeeld met andere overheidsdiensten of andere afdelingen van eenzelfde overheidsdienst. Dit vergemakkelijkt het leven van de burger. Zo moet de burger dezelfde gegevens niet telkens aan verschillende overheidsdiensten of afdelingen van een overheidsdienst meedelen. Het hergebruik van de bruto/netto-berekening van de dienst ongevalrente door de betalingsdienst pensioenen is een win voor de pensioendienst: deze moet de gegevens niet opvragen bij de burger, wat tijdswinst oplevert bij de berekening van de in te houden bedrijfsvoorheffing.

Het hergebruik van de gegevens dienstig voor de inhoudingen op de uitbetaalde arbeidsongevallenrente is niet zichtbaar en herkenbaar voor de gepensioneerde. Doch een foutief geprogrammeerd hergebruik heeft een negatieve impact op het vertrouwen van de burgers in de pensioendiensten. Vertrouwen van burgers in het handelen van de werking van de pensioendiensten is één van de fundamenteën van onze rechtsstaat. De burger mag niet het idee krijgen dat zijn persoonlijke gegevens verdwijnen in een black box. Daarom is het belangrijk dat de burger kan vertrouwen op een correct hergebruik van gegevens.

De FPD belooft te onderzoeken op welke wijze deze problematiek kan opgelost worden.

Computerprogramma telt de periode van tewerkstelling als werknemer in combinatie met tewerkstelling als zelfstandige in bijberoep met bijdragen boven de minimumdrempel van een hoofdberoep dubbel bij de loopbaanvoorwaarde om vervroegd met pensioen te gaan daar waar de wetgeving dit niet toelaat

DOSSIER 41137 - 41535

Klacht

Mevrouw Verweghe klaagde bij de Ombudsdienst Pensioenen dat ze, nadat ze de pensioenbeslissing gekregen had dat ze op 1 mei 2025 met pensioen kon gaan en nadat ze reeds in mei 2025 haar pensioen had uitbetaald gekregen, ze een verbeterde pensioenbeslissing kreeg waarop vermeld stond dat haar pensioen ten onrechte was toegekend. In de verbeterde pensioenbeslissing werd gesteld dat de uitbetaling van haar pensioen stopgezet wordt en dat het haar uitbetaald pensioenbedrag teruggevorderd wordt. Daarenboven zou ze pas 8 maanden later met pensioen kunnen gaan, tenzij ze terug zou gaan werken. Dit zou haar pensioendatum kunnen vervroegen.

Zij had haar pensioen met ingangsdatum 1 mei 2025 aangevraagd omdat zij volgens mypension.be vanaf dan aan de voorwaarden voor vervroegd pensioen voldeed. Mevrouw Verweghe zou dan 60 jaar zijn en 44 loopbaanjaren hebben. Mevrouw Verweghe ontving kennisgevingen voor zowel haar werknemerspensioen als haar pensioen als zelfstandige alsook een eerste uitbetaling van het pensioen voor mei 2025. Begin juni 2025 ontving zij echter een terugvordering van haar pensioen als zelfstandige. Volgens het RSVZ voldeed mevrouw Verweghe toch niet aan de loopbaanvoorwaarden en

had zij bijgevolg nog geen recht op haar pensioen als zelfstandige. Mevrouw Verweghe stelde echter dat zij in orde was met de bijdragebetalingen voor haar zelfstandige activiteit en zij begreep niet dat haar loopbaanvoorwaarden niet in orde zouden zijn.

Analyse

In de jaren voorafgaand aan haar pensioen had mevrouw Verweghe een deeltijdse baan als werknemer en had zij een zelfstandige activiteit in bijberoep. Voor een aantal kwartalen overschreden de inkomsten uit haar bijberoep de minimumdrempel voor een hoofdberoep en bouwde zij voor die kwartalen pensioenrechten op.

Mevrouw Verweghe vroeg op 6 augustus 2024 haar pensioen aan met ingangsdatum 1 mei 2025. Zij deed dit omdat zij volgens mypension.be voldeed aan de voorwaarden voor vervroegd pensioen. In november 2024 heeft zij kennisgevingen ontvangen voor zowel haar werknemerspensioen als haar pensioen als zelfstandige en zij ontving in mei 2025 de eerste uitbetaling van haar pensioen.

In de kennisgeving van haar pensioen als zelfstandige is te zien dat voor de twee kwartalen voorafgaand aan de ingangsdatum van haar pensioen (met name de periode van 1 oktober 2024 tot en met 31 maart 2025), haar pensioenrechten toegekend werden op basis van het 'vermoeden van betaalde bijdragen'⁸. Het RSVZ past dit principe toe om pensioenbeslissingen tijdig te kunnen overmaken. Hiermee gaat het RSVZ ervan uit dat de gepensioneerde ervoor zal zorgen in orde te zijn met de bijdragebetalingen van zijn of haar sociale bijdragen.

We kunnen hier wel de kanttekening maken dat het RSVZ het vermoeden van betaalde bijdragen ook toepast wanneer men een zelfstandige activiteit in bijberoep heeft. Een zelfstandige in bijberoep kan weliswaar pensioenrechten opbouwen, maar enkel in het geval dat de bijdragen zo hoog zijn dat de minimumdrempel voor een hoofdberoep is overschreden. Wanneer voor een jaar nog niet geweten is of de voorlopige bijdragen al dan niet de minimumdrempel voor een hoofdberoep bereiken, worden zowel in mypension als op de pensioenbeslissing de gegevens van het laatst gekende jaar doorgetrokken: er wordt dan vanuit gegaan dat indien de bijdragen de minimumdrempel voor een hoofdberoep bereikten in dat jaar, dit ook zo is voor de volgende jaren. Ook worden de bijdragen geacht tijdig bijdragen betaald te zijn.

Daarnaast bereikte mevrouw Verweghe op 31 december 2024 weliswaar 43 loopbaanjaren, maar in haar statuut als werknemer werkte zij deeltijds.

Om een jaar te kunnen meetellen voor de vervroeging van het pensioen moet men in dat jaar 104 voltijdse dagen presteren. Met haar deeltijdse baan kon zij dus onmogelijk via haar werknemersstatuut de nodige 44 loopbaanjaren bereiken om op 1 mei 2025 met pensioen te kunnen gaan.

Om de loopbaanvoorwaarde te kunnen bereiken via haar statuut als zelfstandige zou zij twee kwartalen moeten bewijzen en zou zij sowieso pas ten vroegste op 1 juli 2025 met pensioen kunnen gegaan hebben⁹.

Wij concludeerden hieruit dat er in dit dossier sprake was van een administratieve fout van de pensioendienst van het RSVZ en stelden dat het pensioen, omdat het een fout van de pensioendienst van het RSVZ betrof, niet teruggevorderd mocht worden overeenkomstig artikel 152 van het KB van 22 december 1967¹⁰. Het algemeen principe is immers dat bij een administratieve fout de pensioenbeslissing voor de toekomst mag verbeterd worden doch niet voor het verleden.

8 Dat vermoeden van betaling wordt toegepast conform artikel 4, §3, 2e lid van het KB van 30 januari 1997. Dat artikel stelt dat 'voor de twee kwartalen die voorafgaan aan dit waarin het rustpensioen ingaat, worden, behoudens tegenbewijs, de bijdragen vermoed betaald te zijn op de ingangsdatum van het pensioen op voorwaarde dat alle door het sociaal verzekeringsfonds gevorderde bijdragen voor de periode voorafgaand aan deze twee kwartalen, betaald werden.' Op mypension.be wordt dit vermoeden ook zo toegepast.

9 Artikel 3, §3, 2e lid van het KB van 30 januari 1997: 'De in het eerste tot het vierde lid bedoelde kalenderjaren [7] 1 worden, naargelang van het geval, in aanmerking genomen op voorwaarde dat : 1° in de regeling voor zelfstandigen: de jaren gelegen na 1956 tenminste twee kwartalen omvatten die recht kunnen openen op pensioen.'

10 Artikel 152 van het KB van 22 december 1967: 'Wanneer het in een administratieve beslissing vaststelt dat een dwaling omtrent het recht of de feiten werd begaan, neemt het Rijksinstituut van ambtswege een nieuwe beslissing die uitwerking heeft op de datum waarop de verbeterde beslissing had moeten ingaan. § 2. Onverminderd de toepassing van § 3 en van artikel 152bis en voor zover de nieuwe beslissing haar grondslag niet in een andere wets- of verordeningbepaling vindt, kan zij evenwel geen uitwerking hebben vóór de eerste van de maand die volgt op die van de kennisgeving wanneer zij een vermindering van het bedrag van de voorheen toegekende uitkering tot gevolg heeft.'

Wij bemiddelden bij het RSVZ om de terugvordering te annuleren. Het RSVZ erkende dat het pensioen van mevrouw Verweghe in overeenstemming met de wetgeving ten vroegste had kunnen ingaan op 1 juli 2025. De terugvordering werd ingevolge onze bemiddeling geannuleerd.

Echter was het RSVZ er in de loop van april 2025 door het sociaal verzekeringsfonds van op de hoogte gebracht dat de voorlopige bijdragen voor het eerste kwartaal van 2025 onder de minimumdrempel voor de bijdragen van een hoofdberoep lagen. De voorlopige bijdragen worden immers berekend op het jaar 2022, een jaar waar de definitief vastgestelde inkomsten uit het bijberoep van mevrouw Verweghe de minimumdrempel om bijdragen in hoofdberoep te betalen niet bereikten.

Doch of haar bijdragen op basis van inkomsten voor 2025 al dan niet echt onder de minimumdrempel voor een hoofdberoep liggen is nog niet definitief vastgesteld. Dit kan pas definitief vastgesteld worden nadat de fiscus de inkomsten van 2025 heeft vastgesteld. De inkomsten van het jaar 2025 dient mevrouw Verweghe bij de fiscus aan te geven rond juni 2026. Nadien moet de fiscus de inkomsten definitief vaststellen en dienen deze gegevens overgemaakt te worden aan het RSVZ.

De Ombudsman Pensioenen contacteerde in dit kader mevrouw Verweghe. Ze stelde inderdaad te vermoeden dat inkomsten voor het eerste kwartaal van 2025 bijdragen zouden genereren die onder de minimumdrempel voor een hoofdberoep zouden liggen.

Naar aanleiding van dit geval, heeft het RSVZ aan de Ombudsdienst Pensioenen gemeld te onderzoeken of deze werkwijze waarbij het vermoeden van tijdige betaling voor bijdragen boven de minimumdrempel voor een hoofdberoep voor een zelfstandige in bijberoep voor het laatst gekende jaar doorgetrokken wordt voor het daaropvolgend jaar wel gehandhaafd blijft. Voor zelfstandigen die hun loopbaan eindigen in bijberoep is het van belang de hoogte van de inkomsten te kennen om te weten of de bijdragen boven de minimumdrempel van een hoofdberoep liggen. Dit is immers van belang is om te bepalen of bepaalde kwartalen al dan niet pensioenvormend zijn. Wat op zijn beurt weer determinerend kan zijn om na te gaan of iemand al dan niet vervroegd met pensioen kan gaan.

Het feit dat er voorlopige bijdragen onder de minimumdrempel van een hoofdberoep voor het eerste kwartaal van 2025 opgevorderd waren was voor het RSVZ aanleiding tot heronderzoek van het dossier. Het RSVZ meldde dat mevrouw Verweghe ook niet op 1 juli 2025 met pensioen kan gaan daar ze op die datum niet voldeed aan de voorwaarden om vervroegd met pensioen te gaan. Ze zou pas met pensioen kunnen gaan vanaf 1 januari 2026, tenzij ze terug zou gaan werken. Vanaf dan zou zij immers sowieso aan de loopbaanvoorwaarde én aan de leeftijdsvoorwaarde voldoen (zij zou dan 61 jaar zijn en 43 loopbaan jaren kunnen bewijzen).

Vermits mevrouw Verweghe een gemengde loopbaan bewees, bemiddelde de Ombudsdienst Pensioenen ook bij de FPD. De Ombudsdienst Pensioenen stelde ook aan de Federale Pensioendienst (FPD) de vraag wat hun standpunt was met betrekking tot de ingangsdatum van het pensioen als werknemer.

Uit onze analyse bleek immers dat de ingangsdatum ook voor het pensioen als werknemer verkeerd vastgesteld was, daar ook voor wat betreft haar loopbaan als werknemer mevrouw Verweghe in 2025 onvoldoende dagen kon bewijzen om het recht op vervroeging te laten gelden. Op 1 mei 2025 had zij immers slechts 61 dagen als werknemer gewerkt.

Toch was de FPD in eerste instantie van mening dat de beslissing van het RSVZ tot schorsing van het pensioen vanaf 1 mei 2025 gevolgd moest worden en bijgevolg ook het reeds uitbetaalde pensioen als werknemer teruggevorderd moest worden en erkende hij niet dat er sprake was van een administratieve fout.

Om de ingangsdatum van het pensioen van mevrouw Verweghe vast te stellen, is de FPD uitgegaan van de hypothese dat zij op 1 mei 2025 61 dagen als werknemer had. Daarnaast had het RSVZ aan de FPD een loopbaan als zelfstandige bezorgd met 78 dagen die op dat moment geldig waren voor de vervroeging. Hiermee kwam mevrouw Verweghe volgens de FPD aan de vereiste 104 geldige dagen voor de vervoeging.

De Ombudsman Pensioenen wierp op dat de FPD de wetgeving niet correct had toegepast door voor het eerste kwartaal van 2025 zowel de dagen als zelfstandige als de dagen als werknemer samen te

tellen, daar artikel 4 van het KB van 23 december 1996 deze samentelling niet toelaat. Artikel 4 van het KB van 23 december 1996 luidt immers als volgt:

§ 2. De mogelijkheid om overeenkomstig paragraaf 1 een vervroegd rustpensioen te bekomen is onderworpen aan de voorwaarde dat de belanghebbende een loopbaan bewijst van een bepaald aantal kalenderjaren waarvoor pensioenrechten kunnen worden geopend ...

De in het eerste lid bedoelde kalenderjaren worden, naar gelang het geval, in aanmerking genomen op voorwaarde dat:

1° in de regeling voor zelfstandigen:

- de jaren gelegen vóór 1957 recht kunnen openen op pensioen; - de jaren gelegen na 1956 tenminste twee kwartalen omvatten die recht kunnen openen op pensioen;

2° in de werknemersregeling en in de andere regelingen de pensioenrechten betrekking hebben op een tewerkstelling die overeenstemt met ten minste (één derde) van een voltijdse arbeidsregeling. Wanneer de tewerkstelling niet het volledige kalenderjaar omvat, is aan deze voorwaarde voldaan indien voor het kalenderjaar tenminste het equivalent van de vermelde minimum duur van tewerkstelling wordt bewezen.

.... Voor de toepassing van deze paragrafen § 3 worden niet in aanmerking genomen: - de perioden geregulariseerd of toegekend krachtens de artikelen 3ter, 7, 75, 76, 77, 78 en 79 van het koninklijk besluit van 21 december 1967 tot vaststelling van het algemeen reglement betreffende het rust- en overlevingspensioen voor werknemers; - de perioden gelijkgesteld krachtens artikel 33 van het koninklijk besluit van 22 december 1967 houdende algemeen reglement betreffende het rust- en overlevingspensioen der zelfstandigen;

- de overeenstemmende periodes in andere Belgische pensioenregelingen.'

De Nederlandstalige Ombudsman Pensioenen vergezeld van de dossierbeheerder had over dit dossier een mondeling overleg bij de FPD. Uit deze bemiddeling volgde dat de FPD instemde om de terugvordering van het werknemerspensioen te annuleren.

Echter, de FPD erkende niet dat er sprake was van een administratieve fout bij de toekenning van het pensioen als werknemer vanaf 1 mei 2025. Ter verdediging voor de onterechte samentelling wierp de FPD op dat zij loopbaangegevens niet per kwartaal kunnen verwerken (op de juiste plaats in tijd vastleggen), maar enkel op jaarbasis.

De FPD meldt dat bij een gemengde loopbaan werknemer en zelfstandige, alle gekende gegevens in het begin van het jaar geplaatst worden en de gegevens voor wat betreft de zelfstandige activiteit samengeteld worden met de loopbaangegevens als werknemer.

Doch de Ombudsman Pensioenen merkt op dat de DmFA-aangiftes over de loopbaangegevens kwartaalgegevens¹¹ zijn. Kwartaalgegevens kunnen wel per kwartaal op de juiste wijze in de tijd geplaatst worden in de pensioenberekening (en niet enkel op jaarbasis in de pensioenberekening geplaatst worden). De Ombudsdienst Pensioenen is bijgevolg van mening dat de FPD de berekeningstool van de toegang tot het vervroegd pensioen zo dient te programmeren dat deze in overeenstemming is met artikel 4 van het KB van 23 december 1996.

De Ombudsdienst Pensioenen is van mening dat het ten onrechte toekennen van een pensioen vermeden kon worden door een juiste plaatsing in de tijd van de DMFA-tewerkstellingsgegevens.

Dit had heel wat stress bij mevrouw Verweghe kunnen vermijden. Na een maand pensionering de melding krijgen dat het pensioen ten onrechte is toegekend en u opnieuw aan het werk moet is erg zwaar voor een gepensioneerde. Een vertrouwensbreuk bij de gepensioneerde met de pensioenadministratie was het gevolg.

¹¹ De Ombudsman Pensioenen merkt wel op dat de gegevens met betrekking tot de werkloosheid wel op jaarbasis beschikbaar zijn en deze gegevens kunnen dus niet in de tijd geplaatst worden. Doch deze situatie is niet relevant voor dit dossier betreffende een gemengde loopbaan. Als gevolg hiervan wordt er door de FPD voor alle loopbaangegevens geen plaatsing in de tijd op kwartaalbasis uitgevoerd.

De FPD heeft zoals aangegeven na bemiddeling door de Ombudsman Pensioenen de terugvordering geannuleerd maar op basis van het gegeven dat de wetgeving geen definitief uitsluitel kan geven over de toekenningsvoorwaarden van het pensioen van mevrouw Verweghe. De inkomsten uit haar bijberoep als zelfstandige kunnen in 2025 immers nog niet definitief vastgesteld worden, waardoor het niet zeker is of haar bijdragen al dan niet onder de minimumdrempel voor een hoofdberoep liggen aangezien het RSVZ zich hiervoor dient te baseren op de door de fiscus weerhouden inkomsten. De aanslag over de inkomsten 2025 zal echter pas ten vroegste in de loop van 2026 opgemaakt worden. Hierdoor was mevrouw Verweghe op pensioenvlak in een situatie terecht gekomen waarbij de FPD niet met zekerheid kan bevestigen wat de ingangsdatum van haar vervroegd pensioen is en werd op basis hiervan de terugvordering tenietgedaan.

Pas nadat het RSVZ een herziening bezorgde waarbij het kwartaal als zelfstandige niet meer als geldig gekwalificeerd wordt (daar de voorlopige bijdragen voor 2025, die gebaseerd zijn op 2023 voor inkomsten uit het bijberoep van mevrouw Verweghe niet de minimumdrempel voor een hoofdberoep bereikt hadden), kon de FPD overgaan tot een schorsing van het pensioen vanaf 1 mei 2025.

Zodra mevrouw Verweghe ervan op de hoogte was dat haar pensioen pas ten vroegste vanaf 1 januari 2026 zou kunnen ingaan heeft zij getracht zo snel mogelijk te voldoen aan de loopbaanvoorwaarde om haar pensioen toch vroeger te kunnen opnemen. Vanaf september 2025 kreeg zij de mogelijkheid haar voormalige job als busbegeleidster terug op te nemen. Vanaf oktober 2025 had zij voldoende dagen gewerkt en heeft zij haar pensioen terug aangevraagd met ingangsdatum 1 oktober 2025.

Bovendien blijkt uit het onderzoek in dit dossier dat het RSVZ op de hoogte is van deze wijze van samentelling, maar toch de beslissing van de FPD volgt.

Door de nieuwe beslissingen van het RSVZ en de FPD inzake de ingangsdatum van het pensioen heeft mevrouw Verweghe voor de maanden juni, juli, augustus en september 2025 geen pensioen als zelfstandige ontvangen.

In september 2025 ontving zij daarnaast ook geen pensioen als werknemer aangezien dit pensioen ingevolge een bewarende maatregel niet uitbetaald werd.

In totaal heeft mevrouw Verweghe 3.768,2 EUR aan bruto pensioeninkomsten niet gekregen als we het vergelijken met de initiële foutieve pensioenbeslissing waarop vermeld stond dat ze in mei 2025 met pensioen kon gaan.

Op vraag van mevrouw Verweghe heeft de Ombudsdienst Pensioenen aan het RSVZ voorgelegd¹² of het mogelijk was de schadelijke gevolgen van de fout van het RSVZ in natura recht te zetten door vanaf 1 mei 2025 het pensioen als zelfstandige toe te kennen gezien het gegeven dat mevrouw Verweghe verklaarde zo snel mogelijk haar loontrekkende activiteit terug opgenomen te hebben. Wij schrijven uitdrukkelijk op vraag van mevrouw Verweghe daar bij de bepaling van de schadevergoeding ook rekening moet gehouden worden met de inspanningen die mevrouw doet om opnieuw werk te vinden. Tot op heden kent het RSVZ in een bemiddeling een schadevergoeding toe wanneer de fout onomstotelijk vaststaat, de schade exact begrootbaar en eerder gering is (de schade is hier niet exact begrootbaar: hoe sneller mevrouw Verweghe werk vindt, hoe sneller ze met vervroegd pensioen kan gaan) en er een oorzakelijk verband tussen beide bestaat.

Het RSVZ is hier niet op ingegaan: het RSVZ stelt dat de pensioenwetgeving met betrekking tot het recht op vervroegd pensioen onverkort toegepast dient te worden en dat dit geen compensatie toelaat¹³. De Ombudsman Pensioenen kan hier begrip voor opbrengen daar de schade niet exact begrootbaar is.

¹² In dit kader kan verwezen worden naar een arrest van het Hof van Cassatie van 14 december 2023 (C23.0032.N) waarin gesteld werd dat wanneer de FPD op een bepaalde datum geen juiste en betrouwbare raming over pensioenrechten verstrekt een fout begaat. Hierdoor had de gepensioneerde een kans verloren om met volle kennis van zaken een beslissing over het einde van zijn beroepsactiviteit te nemen en is een schade veroorzaakt door die fout. Die schade moet in natura hersteld worden indien het herstel van de schade in natura mogelijk is door toekenning van een periodiek verschuldigde en de aansprakelijke (= de FPD) deze wijze van herstel aanbiedt. Dit geldt eveneens indien de aansprakelijkheid slechts bestaat voor het verlies van een kans.

¹³ Hier dient opgemerkt te worden dat in het kader van het voorgenoemd arrest van het Hof van Cassatie van 14 december 2023 (C23.0032.N), Soc. Kron 2024, afl. 4, 211 M. DECONYNCK de andersluidende conclusie stelt dat het herstel in natura onmogelijk is indien de schade bestaat uit het verlies van een kans.

Wat betreft de toekenning van een schadevergoeding wierp de Ombudsman Pensioenen in het Jaarverslag 2012 (pagina 104 en volgende) reeds de vraag voor de politiek op of het niet gewenst zou zijn een wettelijk kader te voorzien dat het mogelijk maakt een schadevergoeding onder specifieke voorwaarden te voorzien waardoor dure gerechtelijke procedures kunnen voorkomen worden.

In het Jaarverslag 2021 (pagina 21 en volgende) werd deze problematiek opnieuw aangekaart. Deze tekst leidde tot een parlementaire vraag¹⁴, waarop de Minister van Pensioenen destijds antwoordde dat de FPD onderzoekt of het wettelijke schadevergoedingen kan toekennen. Tot op heden is er echter nog geen wettelijk kader voorzien voor het toekennen van een schadevergoeding.

De FPD heeft evenmin een schadevergoeding toegekend voor het pensioen van de maand september 2025 dat mevrouw Verweghe niet uitbetaald kreeg.

De Ombudsdienst Pensioenen ontving nog een tweede vergelijkbaar dossier, waar mevrouw Petit de pensioenbeslissing van zowel het RSVZ op 18 maart 2025 als de FPD op 22 januari 2025 ontving dat ze in mei 2025 met pensioen kon gaan. Na twee maanden haar pensioen te hebben ontvangen, kreeg ze op 30 juli 2025 van het RSVZ te horen dat haar pensioen zal stopgezet worden en ze de reeds uitbetaalde pensioenbedragen moet terugbetalen. Ook hier was door het computerprogramma ten onrechte de samenvallende periode als werknemer en zelfstandige in bijberoep met bijdragen boven de minimumdrempel voor een hoofdberoep twee keer in aanmerking nemen voor de loopbaanvoorwaarde om vervroegd met pensioen te gaan.

Ook in dit dossier was het RSVZ op 28 juli 2025 er door het sociaal verzekeringsfonds van op de hoogte gebracht dat de voorlopige bijdragen voor het eerste kwartaal van 2025 onder de minimumdrempel voor de bijdragen van een hoofdberoep lagen (en dus niet zoals op basis van de doorgetrokken loopbaangegevens onder de minimumdrempel voor een hoofdberoep).

Ook hier annuleerde het RSVZ de terugvordering na tussenkomst van de Ombudsman Pensioenen gelet op de administratieve fout. De Ombudsdienst Pensioenen argumenteerde dat mevrouw Petit geen recht meer heeft op haar pensioenen vanaf 1 mei 2025, doch door de toepassing van het principe van de administratieve fout (fout mag enkel voor de toekomst rechtgezet worden) mag het reeds uitbetaalde pensioen voor de maanden mei 2025 en juni 2025 niet terugbetaald worden.

Zonder hervatting van de tewerkstelling zou mevrouw Petit op 1 april 2027 met pensioen kunnen gaan.

De Ombudsman Pensioenen had tevens aan het RSVZ gevraagd of het mogelijk was een schadevergoeding toe te kennen of de schade in natura recht te zetten. Het RSVZ antwoordde het volgende.

Aangezien mevrouw Petit niet voldoet aan de voorwaarden om in aanmerking te komen voor een vervroegd pensioen, moet het pensioen haar op 1 mei 2025 worden geweigerd. Ze wordt dus niet langer als gepensioneerde beschouwd. Het RSVZ stelde voor de aansluiting in het zelfstandigenstelsel behouden door zo snel mogelijk (ongeacht de hoogte van de beroepsinkomsten) voor 2de kwartaal van 2025 de sociale bijdragen in hoofdsom en toebehoren te betalen voor een zelfstandige in hoofdberoep te betalen en zo pensioenrechten te openen¹⁵.

Het RSVZ engageerde er zich toe wanneer de bijdragen voor het tweede kwartaal betaald worden -ongeacht de datum van betaling van de sociale bijdragen voor het 2de kwartaal van 2025- haar pensioen (met terugwerkende kracht) toe te kennen vanaf 1 juli 2025.

De FPD had de betaling van het werknemerspensioen, ondanks een melding van het RSVZ op 30 juli 2025, pas gestopt vanaf oktober 2025. De Ombudsman Pensioenen vindt evenwel in het administratief dossier van mevrouw Petit geen bericht van de FPD aan mevrouw Petit omtrent deze stopzetting van de betaling van haar rustpensioen als werknemer terug.

De sociale verzekeringskas heeft de RSVZ op 9 december 2025 in kennis gesteld van de betaling van de sociale bijdragen. De betrokkene kreeg vanaf 1 juli 2025 opnieuw recht op haar pensioen ingevolge

14 Vraag nummer 12 van Wim Van der Donckt aan Karine Lalieux (Minister van Pensioenen) op 19 oktober 2022 in de Commissie Sociale Zaken en Pensioenen: zie <https://www.dekamer.be/doc/CCRI/html/55/ic910x.html>

15 De sociale bijdrage voor één kwartaal in hoofdberoep (aangerekend als primo-starter) bedraagt ongeveer 460 EUR.

een pensioenbeslissing van het RSVZ betekend op 17 december 2025. De FPD betekende uiteindelijk pas op 11 december 2025 een pensioenbeslissing waarbij het pensioen geschorst werd vanaf 1 juli 2025. Doch dezelfde dag nog betekende de FPD een beslissing waarbij het werknemerspensioen wordt toegekend vanaf 1 juli 2025.

Conclusie

De Ombudsman Pensioenen roept de FPD dan ook op de DMFA-gegevens betreffende een tewerkstelling correct in de tijd te plaatst zodat de wetgeving correct door zowel de FPD als het RSVZ kan toegepast worden.

Informatiestroom betreffende betaling van sociale bijdragen vanuit socialeverzekeringsfonds naar RSVZ bevat enkel de laatste betaling, eerder uitgevoerde betalingen zijn niet meer zichtbaar

DOSSIER 40741

De elektronische flux tussen een sociaalverzekeringsfonds en het RSVZ die voor de dossierbeheerder van het RSVZ zichtbaar is in het computerprogramma van het RSVZ bevat enkel de laatste betaling (deze betaling had een latere uiterste betalingsdatum dan de gebruikelijke uiterste betalingsdatum). Eerder uitgevoerde betalingen zijn niet meer zichtbaar (ze zijn overschreven).

Uitvoering bespreking zie hoofdstuk Computer says no

Inkorting in waarde bij erfenis wordt bij berekeningsvoorstel van Inkomensgarantie voor Ouderen ten onrechte geplaatst bij bestaansmiddelen van de overledene

DOSSIER 41386

Uitvoering bespreking zie hoofdstuk Computer says no